

www.foaia.hu

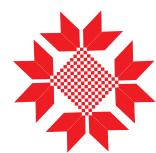
foaia@foaia.hu

www.facebook.com/foaiaromaneasca

100 de forinți

FONDAT ÎN 1951

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

ANUL LXVII NR. 23

Vineri,
9
IUNIE
2017

17023
9 771418 834006

Reuniunea lectorilor
de limba română,
la Viena și Budapesta

(Pagina 3)

Procesiune
de Ziua Copilului,
la Micherechi

(Pagina 7)

Ziua românilor din Chitighaz
cu gastronomie
și cultură românească

(Pagina 12)

Calendar ortodox

- 12 iunie, luni, Sf. Cuv. Onufrie cel Mare și Petru Atonitul (Începutul Postului Sf. Ap. Petru și Pavel) (Post)**
- 13 iunie, marți, Sf. Mc. Achilina; Sf. Trifilie, Ep. Levcoșie din Cipru**
- 14 iunie, miercuri, Sf. Prooroc Elisei; Sf. Metodie, Patr. Constantinopolului; Sf. Cuv. Iulita**
- 15 iunie, joi, Sf. Prooroc Amos; Sf. Mc. Isihie; Fer. Ieronim și Augustin**
- 16 iunie, vineri, Sf. Tihon, Ep. Amatundei; Sf. Sfințit Mc. Marcu**
- 17 iunie, sămbătă, Sf. Mc. Manuil, Savel și Ismail**
- 18 iunie, duminică, Sf. Mc. Leontie, Ipatie și Teodul; Sf. Cuv. Erasm. Duminica a II-a după Rusalii (a Sf. Români; Chemarea primilor Apostoli)**

Festivalul dansului și cântecului popular „Perinița”

Centrul Cultural Românesc din Jula (piata Liceum nr. 2) va găzdui vineri, 9 iunie, de la ora 10.00, cea de-a XXV-a ediție a Festivalul folcloric „Perinița”, festivalul dansului și cântecului popular românesc promovate de către tinerii din comunitatea noastră. La eveniment sunt așteptați să participe elevi de la toate școlile în care se învață limba română în Ungaria, fiecare instituție aducând la acest festival ce are ea mai bun. Evenimentul este organizat de către Autoguvernarea pe Țară a Românilor din Ungaria.

Absolvenții de la Liceul „N. Bălcescu”, la ultimele probe de bacalaureat

In perioada 19–23 iunie, la Liceul „Nicolae Bălcescu” din Jula vor avea loc examenele de bacalaureat, proba orală. La bacalaureat sunt două comisii de examinare, care vor verifica cunoștințele celor aproape 50 de tineri absolvenți de clasele a XII-a A și B. Președinta comisiei de examinare la clasa a XII-a A va fi prof. univ. dr. Máté Ilona, iar examenele vor avea loc în zilele de 19–20 iunie. După o zi liberă, pe 22–23 iunie, vor susține proba orală în fața comisiei de examinare elevii din clasa a XII-a B. Președinta acestei comisii va fi prof. Bendel Gyöngyi.

A.B.

Tabără de creație la Chitighaz, cu tema apei

In perioada 10–21 iulie, la Chitighaz, în Parcul Castelului Almássy se va organiza cea de-a 37-a ediție a Taberei de creație internațională pentru artiști plastici în domeniul picturii, sculpturii, graficii, emailării. Tema ediției din acest an: apa. Înscrierile se pot face până în data de 15 iunie 2017, la Asociația Școlii Libere de Artă Plastică din județul Bichiș.

E.S.

Poza săptămânii

Româncuțe veselă și frumoase în curtea bisericii ortodoxe din Cenadul Unguresc

ANNO

Calendarul Nostru 1993

„Asociațiile – forme organizatorice noi în viața noastră obștească”, cu acest titlu prezintă Calendarul Nostru 1993 cele mai noi forme organizatorice locale, care au apărut imediat după 1990 și la comunitatea românească din Ungaria.

„Specificul acestor comunități locale înseamnă în primul rând că ele se bazează pe o gestiune severă, pe criterii contabile riguroase, ca persoane juridice independente. Acest lucru complica serios munca administrativă a uniunilor locale, asumând multă muncă activiștilor, conducătorilor. Pe lângă fondul asigurat din resurse centrale, o colectivitate poate înainta dosare de concurs anumitor fundații, poate primi sprijin și subvenții particulare etc. Deci, de aici derivă flexibilitatea fondului bănesc.

Ca o formă organizatorică obștească nouă, prin activitatea variată și multilaterală, asociațiile își vor revendica pe viitor poziție și rol și mai însemnat în viața minorităților conlocuitoare din Ungaria.”

În imagini: Conducătorii asociațiilor locale la o ședință de la sediul Uniunii (sus); Ședință cercetătorilor români din Ungaria (jos).

Stimați cititori, acest colț de pagină îl vom dedica în cursul acestui an amintirilor, vremurilor trecute. La evocarea acestora ne vom folosi de „Calendarele” vechi pe care le avem în arhiva redacției noastre. Fiți alături de noi în această călătorie în timp!

Pe copertă: Iunie, luna cireșelor
Sursa foto: internet

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foia românească aparține autorilor. Foia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Limba română în lume – întâlnirea lectorilor de limba română din lume la Viena și Budapesta

În perioada 20–25 mai a avut loc, la Viena și Budapesta, conferința sub genericul „Limba română în lume”, care a reunit 43 de lectori de limba română din întreaga lume. Evenimentul a ajuns în acest an la cea de a șaptea ediție și este organizat anual de către Institutul Limbii Române din București, în colaborare cu Ministerul Educației Naționale din România. În acest an, conferința a început la Viena, în zilele de 20–21 mai, a continuat la Budapesta în 23–24 mai și s-a datorat bunei colaborări pe care Institutul Limbii Române îl are cu cele două universități etalon din Europa Centrală: Universitatea din Viena și Universitatea ELTE din Budapesta. La aceasta s-a adăugat parteneriatul cu ambasadele României din cele două capitale europene, respectiv ICR Viena și Budapesta.

La Budapesta, conferința s-a desfășurat sub genericul: *Convergențe europene în lingvistica și literatura română*. La deschiderea oficială au participat: Gabriel Liviu Ispas, secretar de stat în Ministerul Educației Naționale, Monica Joiță, director adjunct în Ministerul Afacerilor Externe, Corina Chertes, director al Institutului Limbii Române și ES Marius Lazurcă, ambasadorul României la Budapesta. Din partea gazdelor au participat: rectorul Universității ELTE, dr. Mezey Barna, decanul Facultății de Științe Umaniste, dr. academician Borthay László și directorul Institutului de Romanistică, profesor universitar dr. Bárdosi Vilmos. Secretar de stat Gabriel Ispas a mulțumit universității ELTE pentru găzduirea acestei conferințe și a precizat că prin parteneriatul UE, cele două țări vecine sunt legate nu numai prin trecutul comun, dar și prin prisma viitorului. Monica Joiță a arătat că cele două universități și capitale sunt importante nu numai pentru Regiunea Central Europeană, dar sunt și puncte de interferență în cultura românească. A amintit un studiu întocmit la Oxford, în care universitățile din Viena (1365), Pécs (1367) și Budapesta (Óbuda, 1389) urmează ca vechime celor de la Oxford, Paris și Bologna. Corina Chertes a multumit profesorului universitar, lector dr. Florin Cioban pentru inițiativa și aportul adus la organizarea de la Budapesta și a subliniat că sarcina lectorilor de limba română este misiune culturală.

Conferința s-a desfășurat în plen și pe secțiuni. În prima zi, la

Budapesta au susținut prelegeri în plen: dr. Otilia Hedeșan, dr. Marius Lazurcă și dr. Miskolczy Ambrus, pe tema: *Convergențe Central-Europene – Cultură-Diplomatică-Cultură*. În ziua a doua a conferinței s-au susținut prelegeri în plen pe tema: *Catedra de limba română de la Budapesta – peste 150 de ani de existență*. Au prezentat lucrări: dr. Szász Zoltán, profesor universitar ELTE, dr. Borsi Kálmán Béla, profesor universitar ELTE, dr. Nagy Levente, conducătorul Catedrei de Filologie Română din Budapesta.

Pe secțiuni, lucrările s-au desfășurat pe trei direcții de dezbatere: Lingvistică – Europenizarea limbii române, Literatură – Despre limite, literatura în timpul frontierelor, Cultură și civilizație – Influente și interferențe europene în cultura română, Traduceri - Valențe europene ale literaturii române contemporane.

La încheierea primei zile, participanții au avut ocazia să ia parte la un concert oferit de ICR Budapesta care a avut ca protagoniste pe pianista Ecaterina Baranov din Republica Moldova și pe soprana Ruxandra Cioranu din București, după care Ambasada României din Budapesta a oferit la sediul său o recepție în cinstea invitaților.

În seara de 24 mai, în încheierea conferinței, a avut loc un recital la nai susținut de artista Oana Lianu, cu titlul „Convergențe muzicale românești”. Recitalul a fost găzduit în incinta clădirii care găzduiește Capela ortodoxă română din Curtea Gojdu (strada Holló nr. 8).

La organizarea acestui eveniment au contribuit: ICR Budapesta, Centrul Cultural Pastoral Misionar „Sfântul Vasile cel Mare” și Asociația Femeilor Ortodoxe Române din Budapesta.

Pe parcursul celor două zile la Budapesta, 43 de lectori de limba română, împreună cu invitații la conferință au susținut 56 de lucrări, au avut loc dezbateri generate de temele prezentate. Conferința s-a bucurat de o organizare impecabilă din partea Catedrei de Limba Română de la Budapesta, cu sprijinul Universității ELTE, și prin aportul deosebit al profesorilor și studenților de la catedră și a fost un prilej de schimb de experiență între specialiști.

Gabriela Enea Elekes

Sărbătoarea hramului bisericii românești, la Cenadul Unguresc

Biserica ortodoxă românească „Înălțarea Domnului” din Cenadul Unguresc a sărbătorit hramul lăcașului de cult pe 27 mai. Sărbătoarea hramului la biserică istorică, construită în urmă cu 209 ani, de către românii și sârbii din localitate, a început la orele dimineții cu oficierea Sfintei Liturghii de către Preasfințitul Părinte Siluan, Episcopul Bisericii Ortodoxe Române din Ungaria și un sobor de preoți și diaconi.

Din soborul slujitor au făcut parte: arhimandrit Constantin Timiș, vicar eparhial la Episcopia Caransebeșului, pr. arhimandrit Calnic Covaci, pr. Ionuț Negrău și pr. Aurel Becan, paroh al bisericii din Cenad, pr. Kirill Tatárka, preot maghiar ortodox la Biserică „Sfânta Treime” din Mișcolț (biserică în care a fost botezat Andrei Șaguna), pr. Svetomir Milicici de la Biserică Ortodoxă Sârbă din Deszk. Răspunsurile liturgice au fost oferite de grupul psaltic „Ethos” al Episcopiei Caransebeșului.

În cuvântul rostit, Preasfințitul Părinte Siluan a vorbit credincioșilor despre însemnatatea praznicului Înălțării Domnului Isus la Ceruri și a mulțumit PS Lucian, Episcopul Caransebeșului care, din binecuvântare păcini nu a putut veni la Cenad, însă a fost totuși prezent prin preoții slujitori și corul psaltic care a bucurat sufletele credincioșilor prin minunata cântare la strană.

La final, părintele Kirill Tatárka a oferit părintelui paroh Aurel Becan o icoană cu sfintii apostoli Petru și Pavel, ca simbol de frățietate pentru ortodocșii din Ungaria. „Există, și ar trebui să fie, o legătură de frățietate adâncă între noi toți ortodocșii, nu numai pentru că noi oamenii dorim acest lucru, ci pentru că și Mântuitorul nostru Isus Hristos spune ca toți să fim una. Astfel, rog pe Domnul Isus să binecuvânteze parohia din Ceand și prin dăruirea acestei icoane doresc ca și noi, clerici și mireni, să ne îmbrățișăm asemenea celor doi apostoli Sfinții Petru și Pavel”, a mai adăugat pr. Kirill.

„În această zi de sărbătoare ne aducem aminte de strămoșii noștri care cu mult efort și multă dăruire au construit această biserică. Jertfa lor ne obligă ca măcar să încercăm să trăim după legea românească, aşa cum ziceau ei atunci credinței ortodoxe. Bineînțeles, pe parcursul veacurilor, datorită unor evenimente istorice și politice, această comunitate s-a împuținat, dar a rămas Sfânta noastră Biserică, ca un bastion, ca o cetate, care ne oferă posibilitatea să fim ceea ce suntem în realitate, români și ortodocși. Este singurul loc unde ne putem exprima credința noastră ortodoxă și identitatea noastră românească”, a spus parohul bisericii Aurel Becan, adresând totodată cuvinte de mulțumire preasfințitului Siluan și tuturor oaspeților clerici și mireni, prezinenți la această frumoasă sărbătoare.

La eveniment au participat reprezentanți ai autorităților locale, precum și un număr mare de credincioși între care s-au numărat și mai mulți fii ai satului întors „acasă” pentru această sărbătoare, de la Jula, Seghedin, Budapesta, domnul Daniel Banu, consul general al României la Seghedin și oaspeți din România.

După slujbă, la Căminul Cultural din localitate a fost vernisată o expoziție de fotografii a 19 familii tradiționale de români din Cenadul Unguresc, proiect realizat de către Magdalena Unc Túri, vicepreședintele Autoguvernării Românești din Cenadul Unguresc.

Ruga de la Cenad s-a încheiat cu o agapă frâtească la Căminul Cultural, unde invitații parohiei au fost tamburașii din Banat și solistul Pera Todorović. Evenimentul a fost organizat de către Parohia Ortodoxă Română din Cenadul Unguresc, în colaborare cu Autoguvernarea Județului Ciongrad, Autoguvernarea Românească locală și Primăria din Cenad. A.B.

Medicul pediatru al anului este dr. Ioan Cozma, originar din Micherechi

În ziua de 16 mai, în Sala Krúdy a Academiei Maghiare de Științe din Budapesta au fost înmânate distincțiile pentru „Medicii de familie ai anului în Bazinul Carpatic”. Medicul pediatru al anului a fost ales, prin voturile susținătorilor la votarea online, dr. Ioan Cozma din Hódmezővásárhely.

Doctorul premiat acum de către ministrul Balog Zoltán cu acest important titlu este născut în comuna Micherechi, în anul 1933, fiind printre primii din acest sat care au studiat medicina.

După terminarea Universității de Medicină din Seghedin, pe 1 octombrie 1958 a început să lucreze la spitalul de copii din Hódmezővásárhely, unde lucrează până în ziua de azi, fiind medic activ și la vîrsta de 84 de ani. Anul viitor, dr. Ioan Cozma va sărbători 60 de ani de când vindecă cei mai mici pacienți. E.S.

Distincții de Ziua Pedagogului la Chitighaz

Consiliul Local al Primăriei Chitighaz, în frunte cu doamna primar Maria Gyuricska Kalcsó, au sărbătorit în prima zi a lunii iunie dascălii din localitate, la tradiționala sărbătoare anuală a Zilei Pedagogilor. Evenimentul a fost organizat în cantina școlii generale. Anul acesta au fost oferite două distincții: pentru profesoara Isztin Péterné, de la

școala maghiară, și pentru secretara școlii românești Florica Olar Rotar.

Doamna Rotar a fost distinsă la propunerea directorului școlii din Chitighaz, Erica Borbény, pentru munca și eforturile depuse în interesul instituției în care lucrează de 33 de ani. Despre parcursul profesional și despre dragostea pe care o leagă de această instituție și de colegele sale, vom reveni cu amănunte în numărul următor într-un interviu realizat cu doamna Florica Rotar de către Maria Sarca Zombai.

Tineri din Ungaria în tabără de dansuri populare la Tomești

Localitatea Tomești va găzdui în perioada 7–17 iulie o nouă ediție a taberei de creație, dansuri și meșteșuguri populare dedicată tinerilor. La această tabără vor participa și copii români din Ungaria, în organizarea coregrafului Gheorghe Gros din Chitighaz. Așadar, tabăra va reuni și 45 de adolescenți din Ungaria din toate localitățile unde domnul Gros predă dansul popular românesc, în localități din Bihorul unguresc, din județele Bichiș și Ciongrad. În cadrul taberei, tinerii vor învăța dansuri populare cu doi coreografi din România, vor studia meșteșugurile populare și vor vizita împrejurimile. Aceștora le vor ține companie și tineri din localitatea Tomești și din alte părți.

Adam Bauer

Teatrul „Regina Maria” din Oradea la Festivalul Shakespeare din Jula

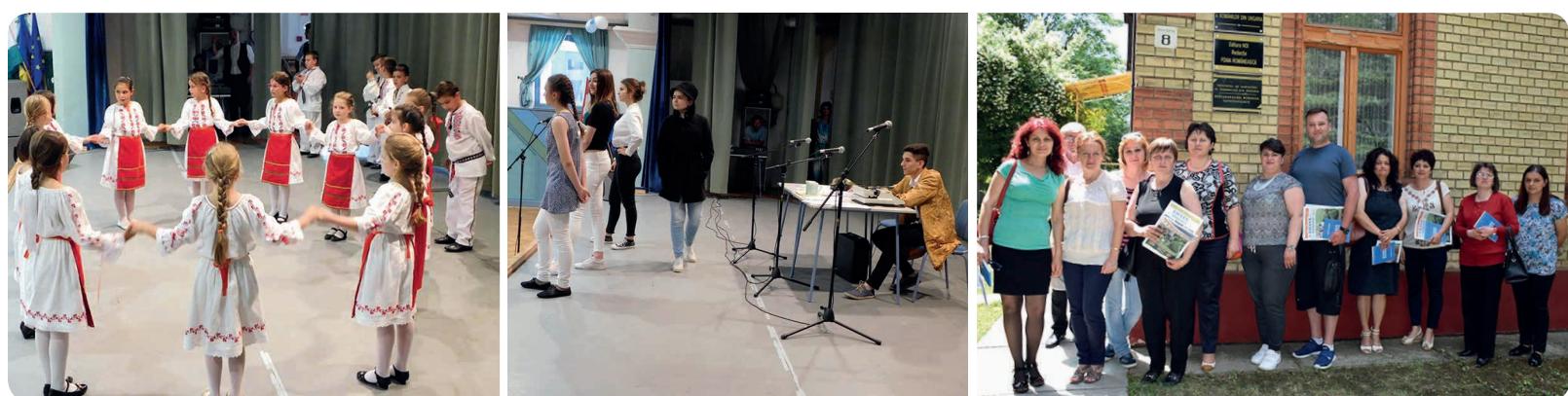
În cadrul celei de-a XIII-a ediție a Festivalului Shakespeare din Jula va fi prezentat și piesa „În inima nopții – Episodul Lear”, regizată de Gavril Pinte. Spectacolul Teatrului „Regina Maria” din Oradea va avea loc la Căminul Liceului „Göndöcs Benedek” (Jula, Sândorhegy 2), în seara zilei de miercuri, 12 iulie, de la ora 20.30.

„În inima nopții – Episodul Lear”, după William Shakespeare, este a treia colaborare a regizorului Gavril Pinte cu Teatrul „Regina Maria” din Oradea, având premieră în primăvara anului trecut. „În inima nopții – Episodul Lear” are ca suport textual piesa de teatru „Regele Lear”. Un rege dorește să abdice și să-și împartă regatul celor trei fiice ale sale, dar înainte de a lua orice decizie le cere acestora să-și exprime dragostea pe care i-o poartă. În urma dovezilor de afecțiune, hotărăște să-și alunge fiica cea mică pentru sinceritatea și naturalețea mărturisirii, ca mai apoi să fie repudiată de fiicele cele mari și cu mintea tulburată de suferință, să rătăcească la întâmplare. Dar în jurul subiectului se construiește un spectacol despre noaptea minții, noaptea rătăcirilor, despre o lume ce se îndepărtează de rațiune și dragoste și se instalează în teritorii traversate de ură, violentă, complot, exil, alienare, crimă, pentru ca, în cele din urmă, să caute cu fervore, la capătul nopții, drumul spre lumină.

Școala generală și liceul românesc din Jula au sărbătorit Ziua Românilor de Pretutindeni

Ziua Românilor de Pretutindeni este sărbătorită, începând cu anul 2015, în ultima duminică a lunii mai, anul acesta având loc pe 28 mai. Cu acest prilej a fost organizată o serbare și de către Școala generală și liceul românesc „Nicoale Bălcescu” din Jula. Evenimentul a avut loc pe 30 mai, pe scena Centrului Cultural Românesc din Jula, unde elevi de toate vîrstele, de la clasa întâi și până la liceu, au evoluat cu un program variat de dansuri și cântece populare, teatru, etc. La serbare a fost prezent și domnul *Florin Vasiloni*, consul general al României la Jula. În această zi, instituția a avut ca oaspeți și o delegație sosită din România, de la Ceanu Mare, în frunte cu domnul *Ştefan Székely*. Oaspeții din Ceanu Mare, în mare parte cadre didactice, au și o relație de colaborare cu școala din Micherechi și cu redacția „Foaia românească”.

Serbare de rămas bun la Grădinița din Micherechi

Ziua de 2 iunie a fost una cu mare încărcătură emoțională pentru preșcolarii de la Grădinița de Naționalitate Română din Micherechi. Aceștia și-au luat rămas bun de la educatoarele și îngrijitoarele care i-au învățat și le-au îndrumat pașii pe parcursul celor trei ani de grădiniță, dar și de la colegii lor mai mici, cu care au legat prietenii frumoase. La serbarea la care au participat părinții, bunicii și rudele lor, dar și multe oficialități, copiii au prezentat un program compus dintr-o scenetă, unde cei mici s-au transformat în personajele lor preferate din povești. Au fost zâne bune, cenușărese, prinți, prințese și diferite animăluțe, care mai de care mai simpatice. Au recitat poezii, au cântat și au dansat pentru a celebra cum se cuvine această zi de sărbătoare.

Prin acest program, și prin toată activitatea lor de pe parcursul anului școlar, ne-au demonstrat că sunt pregătiți pentru etapa următoare, școala, unde suntem convinși că se vor descurca de minune.

Pe această cale le urăm mult succes în continuare și ne bucurăm că timp de trei ani au fost copiii noștri!

Simina Gherțan

Procesiune de Ziua Copilului, la Micherechi

„Aceasta este rugăciunea noastră pentru toți copiii din lume”

Adio, grădiniță, spre școală ne-ndreptăm!

Vineri, 12 mai, la Grădinița Română din Bătania a fost dublă sărbătoare: a avut loc Serbarea de sfârșit de an școlar și Serbarea de *Adio, grădiniță!... Eu voi fi mâine școlar!* Serbarea a avut loc pe scena Casei de Cultură din Bătania, unde părinții, bunicii, frați, surori, alte rude și prieteni, au urmărit cu lacrimi în ochi repertoriul special.

Programul a început cu serbarea de sfârșit de an școlar a grupelor mari Bambi, conduși de doamnele educatoare Olteanu-Sturza Adelina și Ecaterina Nagy, continuând cu copiii grupelor mică-mijlocie Dino, îndrumați de doamnele educatoare Putn Mihaela și Ecaterina Nagy, care au dansat și au cântat în cele trei limbi studiate la noi: română, maghiară și engleză.

Grupa mare Bambi, sub coordonarea educatoarei Olteanu-Sturza Adelina, a pregătit o scenetă de mare succes – „Obiceiuri de nuntă la români”. Educatoarea Ecaterina Nagy a prezentat cu grupa mare un dans popular maghiar. Grupa mică-mijlocie Dino și-a luat rămas bun de la grupa mare, prin poezii tematice, recitate în limba română și în limba maghiară.

15 preșcolari și-au luat „La revedere” de la grădiniță, urmând ca din septembrie să fie elevi silitori la școală: Bordás Csenge, Gaudi Annamária, Cémes Gábor, Ikládi Melánia, Iva Roberta, Kis Tamás, Lénárdt Abigél, Medve Emilia, Méreg Alexandra, Mós Imre, Nima Dániel, Olteanu Simon, Simon Sára, Sirkó Bence, Szarka Dániel.

A fost o serbare foarte frumoasă, evenimentul a avut o încărcătură sentimentală, de bucurie și de mândrie. Din toamnă, păpușile, mașinile, jucările, măsuțele și scăunelele de la grădiniță se vor schimba în caiete, cărti, stilou, abecedar și socotitoare, „căci atunci cu mare fală / noi plecăm cuminti la școală!”.

Cum am spus și în cuvântul de încheiere: „Am ajuns la finalul unei etape de viață, plină de bucurie, dar și de voioșie. Acest final este de fapt un nou început pentru micii școlari care vor păsi, cu timiditate, din toamnă, spre un nou univers. Am petrecut 4–5 ani frumoși, încărcați cu bogății sufletești, emoționale, relationale și informaționale. Acești copii vor rămâne în amintirea mea, mă despart cu greu de ei, dar și cu bucurie pentru că am reușit să le formezi abilitățile necesare pentru a fi adaptați la solicitările cu care se vor confrunta în viitor. Cineva spunea foarte frumos, că profesia de educator se asemănă cu cea de bijutier. Obiectul de lucru al acestora este diamantul, piatra cea mai scumpă, cea mai prețioasă și cea mai nobilă. Din mâinile lor, prin șlefuire și migală, cu trudă, cu bucurie se creează adevărate nestemate. Acești copii sunt aceste bijuterii, pe care astăzi le ofer înapoi; dragi părinți, aveți grija de ele, iubiți-le, petreceți timp cu ele. Vă doresc succes vouă, părinților, iar vouă, dragilor, vă spun: „Să nu uitați cât de speciali sunteți, să fiți ascultători, prietenoși și plini de viață ca întotdeauna!”.

Le dorim copiilor o vacanță plăcută și mult succes la școală!
Prof. Adelina Olteanu-Sturza

Gala premiilor OÁTV pentru elevii de naționalitate

În ziua de 31 mai, la Oficiul Guvernamental al județului Pesta a avut loc Gala premiilor OÁTV pentru elevii de naționalitate, care au câștigat la olimpiadele din anul școlar 2016/2017. Evenimentul a fost organizat de Centrul Pedagogic de Naționalitate din cadrul Oficiului de Învățământ din Budapesta.

Câștigătorii olimpiadelor din acest an, la limba și literatura română și cultură și civilizație românească, au fost elevii: Natașa Dimoiu (Bătania); Carmen Claudia Toma (Jula); Leticia Denuța (Micherechi); Teodor Stan (Bătania); Petru Iova (Micherechi). În cadrul festivității, elevii câștigători și profesorii lor pregătitori au fost felicați și distinși de către dr. Tarnai Richárd, șeful Oficiului Guvernamental din jud. Pesta și de către Brassói Sándor, vicepreședinte pentru Învățământ public în cadrul Oficiului pentru Învățământ din Budapesta.

În cadrul programului cultural, elevul Roland Ristin de la Școala românească „Lucian Magdu” din Bătania a interpretat cântece românești. E.S.

Programul de *Adio, grădiniță!* a fost emoționant, copiii au cântat și au dansat în română și în maghiară, au recitat poezii cu emoție în glas, luându-și *La revedere* de la doamnele educatoare, de la dădace și de la grădiniță, în fața numerosului public, de la care au primit multe aplauze. Serbarea s-a încheiat cu un cântec în limba engleză „Good-bye, kindergarten!”, preșcolarii împreună cu educatoarea lor aruncându-și tocile în sus, ca niște adevărați absolvenți de grădiniță.

Acest eveniment a marcat despărțirea de anii petrecuți în grădiniță, alături de doamnele lor dragi și de întreg personalul, care le-au îndrumat pașii spre tot ce e mai frumos și bun în viață. Copiii au mulțumit prin programul lor artistic „mamelor” pentru purtarea de grija și pentru minunatele clipe petrecute în anii de grădiniță.

În partea a treia a programului nostru a avut loc festivitatea de premiere a copiilor și a părinților. L-am felicitat pe cei 15 preșcolari și le-am urat mult succes la școală, cu emoție, dar și cu mândrie. Toți copiii au fost răsplătiți cu multe aplauze, cu diplome din partea educatoarelor și cu suc din partea comitetului de părinți, cu multe flori din partea părinților și rudelor, care au apreciat deopotrivă dăruirea cadrelor didactice în pregătirea viitorilor școlari. Șase părinți care ne-au ajutat foarte mult în această generație de copii au primit diplome pentru cel mai implicat părinte și cel mai sărător prieten al grădiniței, pentru implicare în organizarea diferitelor evenimente din grădiniță și pentru participare la acestea: Lenárdt Gabriela, Borbás Krisztíanné, Tofalvi Emese, Szegvári Gizella, Erdei Mária, Olteanu Lucián.

Ne-am bucurat de prezența în mijlocul nostru a doamnei primar de la Magyardombegyház, doamna Ildikó Dús. Doresc să îi mulțumesc pe această cale pentru cadoul pe care l-a adus copiilor grădiniței noastre – un joc educativ, de dezvoltare a abilităților motrice; copiii s-au bucurat foarte mult și se joacă cu placere cu el.

Delegație universitară din Republica Moldova și Oradea în vizită la Jula

O delegație universitară din Republica Moldova, aflată în vizită pentru câteva zile la Oradea, împreună cu alți profesori universitari orădeni și reprezentanți ai Filialei Bihor a Uniunii Vatra Românească, au făcut vineri, 26 mai, o vizită la Centrul Eparhial al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria și la Consulatul General al României de la Jula, informează Biroul de Presă al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria.

Delegația a fost formată din academician *Nicolae Dabija*, scriitor și redactor șef al săptămânalului „Literatura și Arta”, al Uniunii Scriitorilor din Republica Moldova, prof. univ. *Gheorghe Avoranic*, rectorul Universității „Constantin Stere” din Chișinău și mai mulți profesori universitari din Oradea, în frunte cu președintele Filialei Bihor a Uniunii Vatra Românească, prof. *Teodor David*.

Delegația a fost primită mai întâi la sediul Consulatului General al României din Jula, de către domnul consul general *Florin Vasiloni*, care i-a însoțit apoi pe musafiri și în vizita făcută la Episcopie. PS Siluan, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria, împreună cu pr. arhimandrit *Calinic Covaci* și pr. protosinghel *Visarion Tuderici*, i-a întâmpinat pe oaspeții de suflet din Chișinău și de la Oradea și le-a prezentat acestora Catedrala și Centrul Eparhial, vorbindu-le despre istoricul Catedralei și al înființării Episcopiei, cât și despre realizările, problemele întâmpinate de-a lungul vremii și starea de astăzi a comunității românești din Ungaria și, în special, a românilor din Jula, pe care frații din Republica Moldova și mai ales domnul academician Nicolae Dabija au mai avut ocazia să îi cunoască și altă dată.

Membrii delegației au semnat și în carteau de onoare a Episcopiei, admirând câteva dintre valorile bisericești păstrate cu sfîntenie (tipărituri, vase liturgice și alte obiecte) și apreciind rolul benefic pe care Biserică l-a avut pretutindeni în viața românilor, oriunde ar trăi ei. La final, au oferit Preafericitului Părinte Siluan carteau „Drumul Basarabiei”, aparținând domnilor Nicolae Dabija și Teodor David, publicată la Editura „Aureo”, din Oradea, în anul 2016.

Oaspeții au fost invitați apoi și la o agapă frătească, oferită din partea Episcopiei, la care a continuat cunoașterea reciprocă și spiritul de comuniune românească, care a dominat întreaga întâlnire.

Întâlnire de promoție, după 40 de ani

În luna mai s-au întâlnit la Jula o altă generație de absolvenți ai Liceului „Nicolae Bălcescu”, promoția 1973–1977. La 40 de ani de la absolvirea liceului, foștii elevi s-au adunat la Restaurantul „Komló” din Jula, unde au evocat amintiri și au povestit despre viața lor la o masă festivă organizată de colegul lor *Tiberiu Bordaș* din Jula. Din cei 25 de absolvenți ai promoției, au fost prezenți 18. La întâlnirea organizată din cinci în cinci ani, foștii colegi de liceu se întâlnesc cu drag, deoarece aşa simt că prietenii legate în tinerețe trăiesc în continuare. A.B.

Remedii cu flori de salcâm

Începutul verii aduce cu sine parfumul puternic și dulce al florilor de salcâm, care te cuceresc de îndată cu mireasma lor. Inflorescențele albe au proprietăți terapeutice, vindecând boli din cele mai diverse.

Cunoscut sub denumirea de Robinia Pseudoacacia, salcâmul e originar din America de Nord, de unde s-a răspândit în toată Europa și Asia. În România, el crește în zonele de câmpie și de deal. Florile se coltează în scopuri medicinale, pe vreme însorită. Se țin la uscat în încăperi bine aerisite sau în poduri. Ele conțin uleiuri esențiale, vitamine și săruri minerale. Administrate sub formă de infuzie, ulei esențial, pulbere sau decoct, florile au proprietăți antitusive, antiseptice și antinevralgice.

Calmează tusea

Datorită conținutului său de ulei volatil, floarea de salcâm este un remediu eficient împotriva tusei. Infuzia, preparată dintr-un pumn de flori uscate la un litru de apă fiartă și consumată la o temperatură nu foarte ridicată, calmează crizele de tuse convulsivă. La fel de bună este și mierea de salcâm, care are rol antiseptic și poate fi folosită în combinație cu ceaiul călduț.

Combat constipația

Dacă suferi de constipație, prepară o pastă din 10 linguri de flori uscate, pe care le macini ca să obții o pulbere și o amesteci cu 5 linguri de miere de salcâm. Consumă această pastă în fiecare zi, dimineața, 2 luni la rând.

Vindeca rănilor

Usucă florile, apoi macină-le. Pentru a grăbi vindecarea unei răni, aplică pulberea obținută prin măcinarea florilor direct pe tăietură. Pulberea are efect calmant și favorizează refacerea țesutului lezat.

Alungă insomniile

O infuzie din flori de salcâm consumată seara are efecte sedative și poate reduce anxietatea. Dacă ai un somn agitat și nu reușești deloc să te odihnești, încercă să bei în fiecare seară o ceașcă de ceai din flori de salcâm, îndulcit cu puțină miere. Prepară-l din 2 linguri de flori la un litru de apă clocoțită.

Gastronomie

Flori de salcâm în aluat

Ingrediente:

2 ouă, 250 gr făină, 50 gr unt topit sau două linguri de ulei, 500 ml lapte, 1 lingură mare zahăr, flori de salcâm (20–50 de bucăți, de diferite mărimi), ulei pentru prăjit, zahăr pudră, vanilat

Se ia fiecare ciorchine de floare de salcâm de codiță și se înmoiează în aluat (ciorchinii mici se înmânunchiază câte 2–3 și se scufundă împreună, ținuți de codiță, în aluat).

Se prăjesc apoi în baie de ulei, foarte fierbinte, rumenindu-le pe ambele părți.

Se scot pe un prosop absorbant de bucătărie sau pe șervețele de hârtie și se transferă cu grijă pe platoul de servit.

Se servesc imediat, pudrate cu zahăr praf, vanilat.

(Sursa: laurasava.ro)

Glume

Într-o cameră, mai mulți nebuni se agita de zor. Intră doctorul și îi întrebă:

– Ce se întâmplă aici?

La care unul:

– Noi suntem macaroane puse la fier.

Zărește doctorul într-un colț doi dintre ei care stăteau nemîșcați.

– Voi de ce stați acolo?

– Păi noi ne-am lipit de oală.

Sotia își întrebă soțul care pleacă la mare fără ea:

– De ce nu ti-ai pus verigheta?

– Verighetă? Pe căldura asta?! Două blonde discută la o terasă:

– Îl vezi pe tipul cu Trabant?

– Da, ce-i cu el?

– Eu l-am făcut cu Trabant!

– Cum aşa?

– Înainte avea Mercedes.

Doi indivizi se întâlniră pe malul mării. Unul dintre ei era foarte abătut. Celălalt îl întrebă:

– Mai Popescule, de ce ești atât de îngândurat?

– Uite, aici s-a înecat fosta mea soție!

– Ei, da' asta a fost demult... Între timp, te-ai însurat din nou, ai o nouă nevastă, frumuoșă...

– Da, dar nici de-al dracului nu vrea să facă baie în mare!!!

Un preot a murit și a ajuns la porțile raiului. Pe măsură ce acestea se deschideau încet pentru a-l primi înăuntru, o fanfară constituită din îngerii, serafimi, arhangeli și heruvimi a început să cânte în onoarea preotului.

– O, sunt onorat, i-a spus preotul Sfântului Petru. Faceti același lucru pentru fiecare preot care intră în paradis?

– A, nu, a răspuns Sfântul Petru, pentru că tu ești primul care a ajuns aici.

Un tip invită o fată la dans. Pe la jumătatea piesei, tipul realizează că surprindere că ea părea să se facă din ce în ce mai înaltă... și mai înaltă... și mai înaltă!!!

– Iartă-mă, de ce am oare impresia că te înaltă mereu?, întrebă el cu oarece spaimă în glas.

– Am un picior de lemn și mă învârtî în sensul în care se deșurubează!

RECOMANDĂRILE NOASTRE

– lectură, teatru,
film, internet

Expoziție

„Albastrul iobagilor”
în fotografii

Lucrări frumoase, despre viață simplă, de la țară.

Artistul fotograf Kovács László din Oradea a vernisat expoziția de fotografii intitulată sugestiv „Albastrul iobagilor” în Galeria „Euro Foto Art” din Piața 1 Decembrie din Oradea (de lângă Facultatea de Medicină).

Vizitatorii sunt invitați să admire 105 fotografii alb-negru și color de o înaltă ținută tehnică și artistică, în care este surprinsă viața iobagilor din zona Sfântu Gheorghe.

În mod special îmi plac mai mult fețele unor bătrâni. Sunt convins că adevăratale valori se află la țară, unde trăiesc în general bătrâni simpli. La sfârșit de săptămână mă duc la țară cu aparatul de fotografiat în gât, unde mă plimb, intru în diferite curți, în case, discut cu oamenii pe care în paralel le fotografiez. Din sinceritatea sufletească, simplitatea, cinstea acestora mă pot reîncărca”, spune artistul.

Expoziția rămâne la dispoziția publicului până la data de 16 iunie 2017, între orele 8.00 și 19.00, iar accesul este gratuit.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

– viața și tradițiile românilor din Ungaria

12 IUNIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: De dor și drag – emisiune de muzică populară realizată de Zoe Fuicu (Radio Timișoara) 17.55: Încheiere

13 IUNIE (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 16.50: Evenimente culturale din zona de vest a României / Agneta Nica 17.00: Știri, date meteo 17.10 EU aleg România – 100 de personalități 16.30: Storymania – Radio România Cultural 17.55: Încheiere

14 IUNIE (Ştefan Crâsta)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 17.00: Știri 17.20: Clubul suporterilor 17.55: Încheiere

15 IUNIE (Tiberiu Boca)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.20: Revista presei 17.30: O istorie scurtă a românilor povestită celor tineri de către istoricul Neagu Djuvara 17.55: Încheiere

16 IUNIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.15: EU aleg România – 100 de povești de aur ale sportului românesc 17.30: Izvorășul – revistă de etnografie și folclor (Gabriela Rusu Păsărin, Radio Oltenia) 17.55: Încheiere

17 IUNIE (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al celor neoprotestante 16.15: File de calendar 16.30: „De dor și drag” – emisiune de muzică populară realizată de Daniela Băcilă de la Radio Timișoara 17.15: Program de muzică ușoară – Trupa Compact 17.55: Încheiere

18 IUNIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” – emisiune religioasă 17.00: File de calendar 17.10: Retrospectiva săptămânii (spicuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

**O VOCE ROMÂNEASCĂ –
EMISIUNE RADIOFONICĂ
ÎN LIMBA ROMÂNĂ**

Zilnic între orele 16:00–18:00 pe undele medii cu frecvențele de 873 kHz și 1188 kHz. Pe internet la adresa: <http://www.mediaklikk.hu> (în direct la „Élő műsor/Nemzetiségi rádió”) sau în arhivă la adresa <http://www.mediaklikk.hu/musor/roman>

Contact:

MTVA Studioul din Seghedin
6721, Blv. Kossuth Lajos nr. 29.
Tel.: +36-62/549-201; +36-62/333-766
e-mail: roman@radio.hu

Realizator:

Abonați-vă la
e-FOAIA
la prețul
de anul trecut!

„E-Foaia” este varianta electronică a „Foiilor” tipărite. Cititorii „E-Foiilor” vor avea avantajul că vor putea citi paginile revistei în color și cu o zi mai devreme decât ceilalți abonați. „E-Foaia” cuprinde și acele articole și fotografii, care în ediția online nu apar. „E-Foaia” este realizată în format PDF și poate fi citită cu programul gratuit Adobe Reader, cu ajutorul căruia puteți să căutați expresii sau conținuturi, dar puteți și printa toată revista.

Abonamente la „E-Foaia”:

- 3 luni – 1200 ft
- 6 luni – 2000 ft
- 12 luni – 3500 ft

CUVÂNTUL SĂPTĂMÂNII

Dicționare ale limbii române

PRICOLICI, *pricolici*, s. m. (în superstiții) Duh rău în care se presupune că se transformă unii oameni (mai ales după moarte) și care ia înfățișarea unor animale. • P. gener. Strigoi. • Epitet dat unui copil neastămpărat. – Et. nec.

UMOR**ecranul nostru**

miercuri, 14 iunie, Duna TV, ora 7.50
miercuri, 14 iunie, Duna World, ora 15.30

Programul românesc televizat vă relatează despre ședința anuală a Adunării generale a Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria, la care s-au aprobat activitatea și gospodărirea organizației civile și a Foiilor românești. Apoi vă invităm în România, la Avram Iancu, unde a avut loc cea de-a treia ediție a Zilei Poeziei Creștine în limba română, un eveniment al elevilor creștini la care pot să se întâlnescă, să desfășoare activități legate de valorile creștine.

Realizator: Tiberiu Boca

ADRESE UTILE**REPREZENTANȚE**

Uniunea Culturală a Românilor
din Ungaria (UCRU)

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8

Tel./fax: (+36-66) 463-079

Președinte: Marius Maghiaru

E-mail: uniuneaculturala@gmail.com

Website: www.romanul.hu

Autoguvernarea pe Țară
a Românilor din Ungaria (ATRU)

5700 Jula, str. Eminescu nr. 1

Tel./fax: (+36-66) 463-951

Președinte: Tiberiu Iuhás

E-mail: atru@globonet.hu

Web: www.atriroman.hu

MISIUNI DIPLOMATICE**Ambasada României**

1146 Budapesta, str. Thököly nr. 72

Tel.: (+36-1) 384-8394

Telefon mobil de permanentă:

(+36 30) 535 69 12

Vă rugăm să folosiți acest număr de telefon pentru a comunica situații deosebite (ex: accidente, decese, răniri, dispariții de persoane), care reclamă urgență - la acest număr de telefon nu se fac programări și nu se furnizează informații consulare.

Ambasador: Marius Lazurcă

Website: <http://budapestmae.ro/>

E-mail: budapestmae@mae.ro

Consulatul General al României

6720 Seghedin, str. Kelemen nr. 5

Tel./fax: (+36-62) 424-431,

(+36-62) 424-429

Telefon mobil de permanentă:

(+36 30) 677 980

Consul general: Daniel Banu

Website: <http://szeged.mae.ro/>

E-mail: szeged@mae.ro

Consulatul General al României

5700 Jula, str. Munkácsy nr. 12

Tel.: (+36-66) 465-130

Fax: (+36-66) 465-142

Telefon mobil de permanentă:

(+36-30) 635-7181

Consul general:

Florin Trandafir Vasilioni

Website: <http://gyula.mae.ro/>

E-mail: gyula@mae.ro

INSTITUȚII CULTURALE**Institutul Cultural al României
la Budapesta**

1146 Budapesta, str. Izsó nr. 5

Tel.: (+36-1) 383-2693

Coordonator: Eunicia Trif

E-mail: romankulturalis.intezet@upcmail.hu

Web: www.icr.ro/budapest

**Institutul Cultural al României
la Budapesta – filiala Seghedin**

6720 Seghedin, piața Dugonics nr. 2.

E-mail: rki.szeged@invitel.hu

**Institutul de Cercetări
al Românilor din Ungaria**

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8

Tel./fax: (+36-66) 463-079

Director: dr. Maria Berényi

E-mail: romanintezet@gmail.com

Web: www.romanintezet.hu

**Centrul de Documentare
și Informare al ATRU**

5700 Jula, str. Sáros nr. 17

Director: Mariana Negreanu Vetró

E-mail: postmaster@mroodok.t-online.hu

Ziua românilor din Chitighaz cu gastronomie și cultură românească

2015 și 2016, au avut loc în luna august.

De data aceasta, organizatorii s-au gândit să inițieze o acțiune de sine stătătoare, care să aibă loc în luna mai și care să fie o a doua manifestare de amploare a satului. Ideea a fost bine primită, dovada fiind multimea chităghăzenilor care au umplut piața centrală unde s-au desfășurat toate programele.

La orele dimineații s-a dat startul unui concurs de gătit la care au participat multe echipe. De pildă, atât grupele de la grădiniță, cât și cele opt clase ale Școlii de Naționalitate Română au avut câte o echipă din care au făcut parte părinții elevilor. Concursul a fost câștigat de echipa lui *Ioan Bandula*, care a gătit o ciorbă românească. Rezultatul a fost anunțat după amiază, reprezentanții echipelor clasate pe primele trei locuri au fost invitați pe scenă unde apoi, rând pe rând, au urmat: spectacole susținute de elevii școlii și grădiniței române din Chitighaz, Ansamblul Folcloric Tradițional „Bujorul”, Clubul Pensionarilor „Márki Sándor”, Asociația Româno-Maghiară din Chitighaz, Școala de Artă „Kaláris”, *Gheorghe Gros* și *Doina Bihorului*, Corul Centrului Cultural din județul Timiș și Company Band din Lipova. Datorită acestei formații din urmă, au răsunat la Chitighaz cunoscute piese ale muzicii ușoare românești. Ziua românilor din Chitighaz s-a încheiat cu un bal stradal, alături de *Ioan Laszlo* din Vărșand, care a asigurat distracția și buna dispoziție.

A fost o zi care i-a adunat într-un număr mare nu numai pe români de azi, ci și pe cei ai vermurilor de altădată. La Casa de Cultură a putut fi vizionată expoziția profesorei pensionară *Maria Sarca Zombai* cu titlul „Din trecutul naționalității române”. Pe lângă câteva fețe de masă caracteristice localității, au fost expuse multe fotografii care ne-au dus înapoi în timp cu multe decenii, „povestindu-ne” despre cele mai importante momente ale chităghăzenilor de odinioară. Înaintașii noștri au fost surprinși participând la nuntă, înmormântare, lucrând în gospodărie și la multe alte activități dintre care astăzi cele mai multe nu sunt practicate. Evenimentul având loc în preajma Zilei Copiilor, în timpul zilei de sămbătă au fost organizate și activități și programe dedicate celor mici.

Adam Bauer

Foto: Maria Sarca Zombai

Organizând Ziua națională române în localitatea Chitighaz, Autoguvernarea Română de aici a oferit chităghăzenilor sămbătă, 27 mai, o zi plină de evenimente. A fost o acțiune care are o poveste de trei ani, dar care până acum a fost încadrată în programul sărbătorii satului „Festivalul Pogăcițelor”. Astfel, primele două ediții, în

